

országgyűlési képviselő

Módosító javaslat

dr. Szili Katalinnak
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök asszony!

A Hárszabály 94. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló T/3237. számú törvényjavaslathoz a következő

módosító javaslatot

terjesztjük elő:

1. A törvényjavaslat 2. §-a két új ponttal bővül:

„E törvény alkalmazásában:

1. Biológiai alapok: a törvény hatálya alá tartozó növényfajok, -fajták, ezek szaporítóanyaga, továbbá az előállításukat szolgáló növényállományok, szaporítások.
2. Genetikai anyagok: valamennyi olyan növényi eredetű anyag, amely aktuális, vagy potenciális értéket képvisel az élelmezésben és a mezőgazdaságban, ideértve az olyan szaporítóanyagokat is, amelyek funkcióképes öröklési egységeket tartalmaznak.
3. Növényfajta: növények egy botanikai taxonon belül ismert legalacsonyabb szintű csoportja, amely nemesítői tevékenység eredményeként jött létre, és
  - a) egy genotípus vagy genotípusok kombinációja által meghatározott tulajdonságokkal jellemezhető,
  - b) más növénycsoportoktól legalább egy tulajdonság kifejeződése alapján megkülönböztethető, valamint
  - c) továbbszaporítása során tulajdonságait változatlanul megőrzi, és ezáltal ugyanazon egységnek tekinthető.
4. Oltalom alatt álló növényfajta: a növényfajta-oltalomban, illetve a közösségi fajtaoltalomban részesített növényfajta.
5. Állami fajtaelismerés: hivatalos vizsgálatok és eljárások rendszere, amelynek eredményeként a növényfajta, illetve a szőlő klón a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzésre kerül.
6. Nemzeti Fajtajegyzék: a Magyar Köztársaságban állami elismerésben részesített fajták, valamint a szőlő klónok lényeges adatait tartalmazó, évente közzétett jegyzék.
7. Leíró Fajtajegyzék: a Nemzeti Fajtajegyzékben felsorolt egyes növényfajták leírását és lényeges jellemzőit tartalmazó jegyzék.

8. Ajánlott Fajták Jegyzéke: a Nemzeti vagy a Közösségi Fajtajegyzékben felsorolt növényfajták közül a szakmai és civil szervezetek által szélesebb körű összehasonlító fajtavizsgálatok alapján meghatározott termőhelyre és termesztési célra javasolt növényfajták jegyzéke.
9. Szállítói Fajtajegyzék: gyümölcs és dísznövény szaporítóanyag előállítók és forgalmazók által benyújtott fajtaleírás alapján a növénytermesztés biológiai alapjaival összefüggő hatósági feladatokat ellátó intézetnél (a továbbiakban: minősítő intézet) vezetett és közzétett fajtajegyzék.
10. Közösségi Fajtajegyzék: az Európai Unió Bizottsága által közzétett fajtajegyzék, amelyet a tagállamok Nemzeti Fajtajegyzékei alapján állítanak össze.
11. Erdészeti Közös Kiindulási Jegyzék: az Európai Unió Bizottsága által közzétett erdészeti szaporítóanyag forrást tartalmazó közös jegyzék.
12. Fajtamínősítő Bizottság: a növényfajtát állami elismerésre javasoló szakértői testület.
13. Nemesítő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság,
- a) aki az adott fajtát maga nemesítette vagy felfedezte és továbbfejlesztette,
  - b) az a) pont szerinti személy munkáltatója, amennyiben az a) pont szerinti személy munkaviszonyból folyó kötelessége a nemesítés, vagy felfedezés és továbbfejlesztés,
  - c) az a) pont szerinti személy munkájára megbízást adó, vagy
  - d) az a)-c) pontok szerinti személy örököse, illetve jogutódja.
14. Bejelentő: a fajtát állami elismerésre közvetlenül vagy képviselő útján bejelentő természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, illetve ezek örököse, jogutódja.
15. Képviselő: a bejelentő nevében, annak meghatalmazása alapján eljáró természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság.
16. Fajtafenntartó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki a növényfajta változatlan formában való megőrzését, fenntartását végzi, és gondoskodik a szaporításához szükséges kiindulási anyag folyamatos előállításáról, vagy aki a növényfajta fenntartásáért felelős.
17. Fajtavizsgálat: a növényfajta állami elismeréséhez szükséges DUS vizsgálat és gazdasági értékvizsgálat.
18. DUS-vizsgálat: megkülönböztethetőség, egyöntetűség (egyneműség), állandóság (Distinctness, Uniformity, Stability) meglétének vizsgálata.
19. Gazdasági értékvizsgálat: a növényfajta mennyiségi és minőségi mutatókkal kifejezett termesztési, illetve használati értékének vizsgálata.
20. Szaporítóanyag: vetőmag, vegetatív szaporító alapanyag, valamint ültetési anyag.
21. Vetőmag: generatív szaporítóanyag, ideértve a burgonya és a csicsóka vetőgumót is.
22. Vegetatív szaporító alapanyag: új növények vegetatív úton történő előállítására szolgáló növények, növényi részek, beleértve az alanycsemetét és a magoncot is.
23. Ültetési anyag: vetőmagból vagy vegetatív szaporító alapanyagból előállított, illetve felnevelt ültetésre szánt növények, beleértve a palántát is.
24. Klón: általános értelemben egyetlen egyed vegetatív szaporulatának összessége; szőlő esetében egy növényfajta meghatározott egyedének azon vegetatív szaporítású utódai, amelyek fajtaazonosságuk, fenotípusos bélyegeik és egészségi állapotuk alapján megfelelnek a kiválasztott szőlőtökének.
25. Szaporítási fokozat: a továbbszaporítás során a kiindulási anyaghoz viszonyított leszármazási szint, amely az egymás utáni ismert elszaporítások számát fejezi ki.

26. Szaporítóanyag előállító: külön jogszabályban meghatározott feltételeket teljesítő természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki a növényfajta vetőmagjának szaporítására, vegetatív szaporító alapanyagának és ültetési anyagának előállítására, feldolgozására, forgalomba hozatalára jogosult, illetve a szaporítóanyag minősítési eljárást kezdeményezi.

27. Szaporítóanyag forgalmazó: az a külön jogszabályban meghatározott feltételeket teljesítő természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki szaporítóanyagot értékesítési céllal készletez, bemutat, eladásra felkínál, vagy más részére elad.

28. Szaporítóanyag forgalomba hozatal: szaporítóanyag készletezés, bemutatás, eladásra való felkínálás, eladás vagy szállítás más részére bármilyen formában.

29. Szaporítóanyag minősítés: hazai és nemzetközi előírások szerinti és a külön jogszabályban meghatározott módon, állami felügyelettel végzett ellenőrzési eljárás.

30. Fémzárolás: a minősített szaporítóanyag-tétel csomagolási egységének oly módon történő lezárása fémzár vagy azt helyettesítő más anyag vagy módszer alkalmazásával, hogy a csomagolási egység megsértése nélkül a tételhez hozzáférni ne lehessen.

31. Szaporítóanyag előállítási zárt körzet: a szaporítóanyag előállítás genetikai és növényegészségügyi tisztaságának megőrzése céljából e törvényben és külön jogszabályban előírt korlátozásokkal elrendelt termesztési körzet; ide tartoznak a külön jogszabályban meghatározott nagyságú törzsültetvények is.

32. Célermelletetés: tagállamokon kívüli ország természetes vagy jogi személyével, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságával kötött szerződés alapján a Magyar Köztársaság területén szaporítóanyag termesztése azzal a céllal, hogy az előállított szaporítóanyag teljes mennyiségét az Európai Unió területéről kiszállítsák.

33. Védőtávolság:

a) elválasztó sáv: az a távolság, amely a vetőmag előállítás mechanikai keveredés-mentességét szolgálja,

b) izolációs távolság: az a távolság, amely az idegen beporzás-, valamint növényegészségügyi fertőzésmentes szaporítóanyag előállítást szolgálja.

34. Fajtajogosult: a Magyar Köztársaságban, az Európai Unióban, vagy valamely tagállamban nemzeti vagy közösségi növényfajta-oltalomban részesített növényfajta jogosultja, vagy a növényfajta-oltalomra bejelentett növényfajta igényjogosultja.

35. Szabad fajta: az a fajta, amely nem áll növényoltalom alatt.”

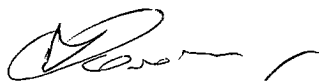
Indokolás

A most hatályban lévő törvény és végrehajtási rendelet szerint szinte egyáltalán nincs különbség az államilag elismert és a fajtaoltalomban részesített fajták között abban a tekintetben, hogy az ún. „fajtajogosult” ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik mindkét esetben. Ebből az következik, hogy a gyakorlatban szinte egyáltalán nem létezik „szabad fajta”, hiszen a köztermesztésben lévő fajták túlnyomó többsége állami elismerésre bejelentett fajta, így – a fentiek szellemében – ezek mindegyikéhez „fajtajogosult” –i jogok kötődnek.

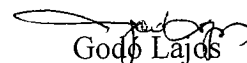
Az új törvényjavaslat ez a problémát megoldja ugyan, mert egyértelművé teszi, hogy a fajtajogosultság kizárólag a fajta oltalmazásához kötődik, de – a további esetleges félreértések elkerülése érdekében – helyesnek tartanánk tovább pontosítani ezt a kérdést oly módon, hogy meghatározzuk: az a fajta, amely nem áll növényfajta oltalom alatt, az szabad fajtának tekinthető. A meghatározást azért is fontosnak tartanánk, mert a mi szakterületünkön még

A „fajtajogosult” fogalmát, a törvényjavaslat különböző helyeken (pl.: a 7. § (2) bekezdés b) pont) használja, ezért célszerűnek tartanánk a meghatározását is megalkotni. A korábbi változatokban ez a megfogalmazás is szerepelt.

Budapest, 2003. május 12.

Karakas János
MSZP

Godó Lajos
MSZP